

กนต์ิพระดี

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “เป็นพระอยู่ต่อหรือต้องสึกดีครับ”

กราบนมัสการ ขอความเมตตาจากหลวงพ่อดีช่วยชี้แนวทางด้วยครับ ผมบวชอยู่ครับ จะเข้า ๓ พรรษาแล้ว มีปัญหาอยู่ คือผมมีป่าอยู่ ๒ คน เป็นผู้หญิงอายุ ๘๐ กับ ๗๘ เขาเลี้ยงผมมาตั้งแต่เด็กๆ เพราะผมกำพร้าพ่อแม่ครับ ผมจะดูแลทั้งๆ ที่เป็นพระ หรือว่าควรสึกเพื่อไปดูแลดีครับ

ขอโอกาสเล่ารายละเอียดคร่าวๆ ให้หลวงพ่อดีฟังครับ คือผมเกิดมา พ่อแม่ไม่เลี้ยงครับ แล้วน้องชายของป่าทั้ง ๒ คนนี้เขารับผมมาเลี้ยง ตอนนี้น้องชายคนนั้นตายครับ ป่าผู้หญิง ๒ คนนี้เลยอยู่กันตามลำพังครับ

ปล. ผมบวชเพราะผมรู้สึกเบื่อๆ กับการใช้ชีวิตทางโลก ได้มีโอกาสฟังเทศน์พระหลวงตามหาบัวเรื่องการปฏิบัติภาวนา ผมเลยออกบวชแบบเงียบๆ เพื่อลองทำภาวนาอยู่ตอนนี้ครับ

ตอบ : นี่คืคำถามเนาะ คำถามว่า “ผมเป็นพระอยู่ต่อหรือต้องสึกดีครับ”

เวลามันเป็นปัญหา เป็นปัญหาอย่างนี้ ถ้าเป็นปัญหานะ ถ้าคนดี คนดีนะ เวลาบวชเป็นพระก็เป็นพระที่ดี คนดี หมายความว่า คนที่เอาถ่าน คนที่มีความขยันหมั่นเพียร คนที่มีจิตใจที่ดี พอบวชเป็นพระก็เป็นพระที่ดี คนไม่ดี คนที่สังคมไม่ต้องการ คนที่ว่าเป็นคนเกเร เวลาบวชเป็นพระก็เป็นพระที่เกเร เห็นไหมว่าคนดีอยู่ที่ไหนมันก็เป็นคนดีไป ถ้าคนดีนะ ก็เป็นคนดี

ที่นี้พอเป็นคนดี คนดีคืคนกตัญญูกตเวที ใครมีคุณกับเรา เห็นไหม แม่น้ำชันหนึ่ง ข้าวแม่แต่มีหนึ่ง เราเคยกินที่ไหน เราเคยทำอย่างไร เราจะซาบซึ้งบุญคุณเขาเนะ

นี่ปัญหาของเขาคือว่าเกิดมาพ่อแม่ไม่เลี้ยง คือเด็กกำพร้าไ้ แต่น้องชายของป้า ๒ คนนี้ เก็บมาเลี้ยง ถ้าเก็บมาเลี้ยง เขาก็ถือว่าเป็นพ่อแม่บุญธรรม พ่อแม่บุญธรรม พ่อแม่คือพ่อแม่ที่ ให้ชีวิตเรามา พ่อแม่ที่เลี้ยงดูเรามาคือพ่อแม่บุญธรรม พ่อแม่ที่ชุบชีวิตเลี้ยงดูเรามา มีบุญคุณ ทั้งนั้น พ่อแม่แท้ๆ ก็มีบุญคุณ มีบุญคุณกับเราเพราะเขาให้ชีวิตนี้มา ทั้งๆ ที่เขาจะไม่เลี้ยง มันก็ มีบุญคุณกับเราเพราะให้ชีวิตนี้มา แต่เขาไม่เลี้ยงเรา

แต่ถ้าเวลามาอยู่กับพ่อแม่บุญธรรม พ่อแม่บุญธรรมเขารัก เขาเมตตา เขาเลี้ยงดูเรานะ เขาก็เหมือนพ่อแม่เรา แต่เป็นพ่อแม่บุญธรรม เขามีคุณทั้งๆไ้ ถ้าเราสืบได้ว่าพ่อแม่เราอยู่จริง แล้วพ่อแม่บุญธรรมเราอยู่จริง เราเป็นคนเกิดมาที่มีทั้งพ่อแม่แท้และพ่อแม่บุญธรรม มีพ่อแม่ ๔ คน ต้องเลี้ยงดูมากกว่าเขา ต้องรับผิดชอบมากกว่าเขา เพราะเราเป็นคนดี เราเป็นคนดีไ้ เป็น คนดี เรายอมรับสัจจะความจริง

แต่ในเมื่อโลกมันเป็นแบบนี้ โลกมันเป็นแบบนี้ เห็นไหม ดุสิต สถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้า เด็ก กำพร้าเยอะมาก แล้วเวลาเป็นเด็กๆ น่าสงสารมาก เขาขาดความอบอุ่น เขามีพ่อแม่บุญธรรม ไปนะ เสาร์อาทิตย์เขาจะรอเลยว่าพ่อแม่จะมากอดเขาไหม เขาอยากได้สิ่งนั้นไ้

ฉะนั้น เวลาเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีพ่อแม่แล้ว เราควร ภูมิใจ เราควรภูมิใจกับชีวิตเราว่าชีวิตเรามันก็ไม่ทุกข์ไม่ยากถึงขนาดนั้น

เวลาทุกข์ยากนะ เด็กกำพร้า นะ พวกปัจเจกเครื่องอาศัยสมบูรณ์พออยู่อาศัย แต่เขาขาด ความอบอุ่น เขาขาดความรัก เขาขาดน้ำใจ ขาดความระลึกถึง ความระลึกถึงนี้สำคัญ เห็นไหม น้ำใจๆ สำคัญ ถ้าน้ำใจสำคัญ นี่สิ่งที่สำคัญ

เราเกิดมา เขาเกิดมาแล้วมีคนเก็บไปเลี้ยง จนได้บวช เห็นไหม นี่มีความสำนึก ถ้าเรา เป็นคนก็ต้องเป็นคนดี เป็นคนดี เราต้องระลึกถึงบุญคุณ นี้ถึงสิ่งที่ว่าเราจะต้องมีความกตัญญู เขาให้น้ำ ให้ข้าว ให้อากาศ ให้โอกาส ให้การศึกษา ให้ทุกอย่าง เขามีคุณกับเรา มีคุณกับเรา เราต้องทดแทนบุญคุณ แล้วบุญคุณอย่างนี้ด้วย

หลวงตาใช้คำว่า “ใจจิตใจดำ” ใจจิตใจดำ ไม่เหลียวแลเขา ไม่รับรู้สิ่งใดเลย แต่เวลา หลวงตาท่านพูดนะ ท่านบอกว่า ท่านเป็นภิกษุ ท่านเป็นพระ ท่านไม่มีทรัพย์สินสมบัติ ถ้าท่านมี ทรัพย์สินสมบัตินะ ท่านจะไม่กวนชาวบ้านชาวเมืองเลย ท่านจะเอาทรัพย์สินสมบัติของท่านช่วยชาติ

แต่เพราะว่าท่านเป็นภิกษุ เป็นผู้ขอ ผู้เห็นภัยในวัฏสงสาร ท่านไม่มีทรัพย์สมบัติ ท่านมีแต่คนศรัทธา ท่านถึงออกมาทวงบ้านทวงเมือง ท่านถึงมาหาปัจจัยเครื่องอาศัยเพื่อไปค้าจุนชาติ เห็นไหม ถ้าเรามี ถ้าเรามี เราจะไม่ทวงใครเลย แต่เพราะเราไม่มี เราไม่มี เราถึงต้องรบต้องทวงเขา เพื่อประโยชน์เขา นี่พูดถึงว่านี่ความเห็นท่านนะ

แต่ถ้าความเห็นโดยข้อเท็จจริง เราเป็นผู้ทำบุญ เราเป็นผู้เสียสละ เราได้บุญ คำว่า “ได้บุญกุศล” แล้วก็มีโอกาสตอมนั้น โอกาสตอมนั้นคือว่าเราทำเป็นสมบัติสาธารณะเพื่อประชาชนทั้งหมด

แล้วเขาบอกว่า มันไม่ได้ทำบุญกับศาสนา มันจะได้บุญที่ไหน

ได้ ได้บุญเพราะอะไร เพราะการช่วยชาติ ศาสนา ศาสนจักรตั้งอยู่บนอาณาจักร เราทำให้อาณาจักรเข้มแข็ง แล้วศาสนจักรเขาจะสร้างโบสถ์สร้างวิหาร เขาจะสร้างอะไร เขาสร้างบนอาณาจักรนี้ เขาสร้างบนแผ่นดินนี้ เราคุ้มครองดูแลแผ่นดินนี้ไว้ แล้วเขามาสร้างสิ่งที่เป็นบุญกุศลในแผ่นดินนี้ แผ่นดินของเรา มันไม่ได้บุญตรงไหน ได้บุญทั้งนั้นนะ ที่นี้เพียงแต่ว่าโอกาสตอมนั้นไง โอกาสที่ว่าเราได้ทำบุญ เราได้โอกาส นี่พูดถึงว่าโอกาสของเรา

ที่ยื้อนกลับมาปัญหา ปัญหาว่าพระเจ้าถาม “ผมจะต้องสึกหรือผมจะต้องอยู่เป็นพระดี”

เราต้องสึกไหม เราจะบอกว่าอย่างนี้ละ โอกาสของคน วาสนาของคน ถ้าวาสนาของคนนะ ถ้าเขาเป็นพระที่ว่าเป็นพระผู้ใหญ่นิดหนึ่ง ถ้าเป็นพระผู้ใหญ่ เป็นผู้รับผิดชอบ เราจะบอกว่าไม่ต้องสึก พระเลี้ยงดูได้ เลี้ยงดูพ่อแม่บุญธรรม เลี้ยงดูได้

เวลาในธรรมวินัยนะ สมมุติว่าพ่อแม่มีลูกคนเดียว มีลูกคนเดียว ลูกออกไปบวช พอออกไปบวชแล้ว ถ้าเขามีความเข้มแข็ง เขามีความจริงจัง กรอบสมณเพศของเขา สิ่งนี้มีค่ามาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนุญาตให้เอาพ่อแม่มาเลี้ยงได้ บิณฑบาตมาเลี้ยงพ่อแม่ได้ ดูแลพ่อแม่ได้ เช็ดขี้เช็ดเย็บแม่ได้ ถ้าเราเป็นลูกคนเดียว

แต่ถ้ามีลูก ๒ คน ๓ คนนะ มีพี่มีน้อง มีคนดูแลอยู่นะ ไม่สมควร เพราะคนอื่นเขาทำแทนเราได้ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เวลามันจนตรอก สิ่งที่เขาทำไม่ได้ อนุญาตให้

ทำได้ จนตรอก หมายถึงว่า มีลูกคนเดียว ไม่มีใครอีกแล้ว เราเซ็ดซี๊ดเซ็ดเยียวแม่ได้เลย ไม่เป็นอาบัติ แล้วยังเป็นบุญอีกด้วย

พ่อแม่ เพราะเป็นพระอรหันต์ของเรา เราบวชอยู่ เรายังเป็นปุถุชนอยู่เลย เรายังเป็นพระที่มีความทุกข์บีบคั้นหัวใจเลย แต่พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของเรา เซ็ดซี๊ดเซ็ดเยียวได้ แต่ถ้ามีพี่น้องมีญาติ ญาติดูแลแทนได้ เราหาปัจจัยเครื่องอาศัยมาช่วยดูแลได้ แต่เราไม่ควรลงไปทำอย่างนั้น นี่พูดถึงว่าถ้ามีพี่น้องหลายคนนะ แต่ถ้าพี่น้องคนเดียว เราทำได้

ถ้าเป็นพระที่มีพรรษามากนิดหนึ่ง ถ้าเรายังเข้มขัน เรายังมีจิตใจมั่นคง เราไม่ต้องสึก

แต่ถ้าเขาบอกเขาเพิ่ง ๓ พรรษา ถ้า ๓ พรรษา ยังเป็นพระผู้น้อย พระผู้น้อย เราจะเอาพ่อแม่ไปอยู่ในวัด เราต้องอาศัยภิกษุ อาศัยเจ้าอาวาส อาศัยผู้ที่เป็นหัวหน้า เขาจะคิดอย่างไร เห็นไหม ถ้าจิตใจเขาเป็นธรรมนะ เขาจะส่งเสริม เขาจะช่วยเจือจานเราเลย ถ้าจิตใจเขาไม่เป็นธรรมละ ถ้าเราเป็นพระผู้น้อย มันโอกาสไง โอกาสจะน้อยกว่าเขา เพราะเราไม่ใช่เป็นผู้รับผิดชอบ มันต้องเป็นการได้รับอนุญาตไป

ฉะนั้น ถ้าพรรษายังไม่มาก แล้วความมั่นคงในสมณเพศมันมั่นคงขนาดไหน ถ้ามั่นคงนะ ถ้ามั่นคง บ้า ๒ คนอายุ ๗๐ หรือ ๘๐ ถ้าเขายังแข็งแรงอยู่ เราดูแลเขาได้ เราเป็นพระ เราไปให้กำลังใจ ถ้าช่วยเหลือตัวเองได้ ถ้าเขาช่วยเหลือตัวเองได้ เราจะดูแลโดยที่เราไม่ต้องสึก

แต่ถ้าจิตใจเรายังไม่มั่นคง จิตใจเรายังไม่แน่ใจ เราบอกว่าสึกนะดี สึกเลย ตัดปัญหา จบ สึก สึกไปดูแลท่าน ไปรักษาท่านจนกว่าท่านจะล่วงหมดอายุขัยไป แล้วกลับมาบวชใหม่ก็ได้ แล้วไม่ต้องเสียใจตอนนั้นไง เพราะจิตใจเราไม่มั่นคงไป

ถ้าจิตใจเราไม่มั่นคงนะ เวลาท่านเสียไปแล้วไง สมมุติว่าเรายังเป็นพระอยู่ แหม! ตอนนี้นั่นมั่นคงมาก โอ้ย! ศรัทธามาก เราต่างคนต่างก็ดูแลกันอย่างนี้ แล้วท่านก็ต้องช่วยเหลือตัวเอง จนกว่าท่านจะหมดอายุขัยไป พอหมดอายุขัยไป จิตใจเราก็เรรวน จิตใจเราก็ไม่มั่นคง แล้วสุดท้ายเราก็สึกไป เราสึกตอนนั้นมันไม่มีค่าไป สึกตอนนั้นเขาเสียไปแล้ว

ถ้าจิตใจเราไม่มั่นคง อนาคตเราอยู่ไม่ได้ เราก็ต้องสึกใหม่ แต่ถ้าไปสึกต่อนั้น เราก็ไม่ได้ประโยชน์ใด แต่ถ้าเราไม่แน่ใจว่าเราไม่มั่นคง สึกต่อนี้ สึกเลย เพราะสึกไปมันได้ประโยชน์อยู่แล้ว ได้ประโยชน์คือได้ไปดูแลท่าน

ทีนี้เพียงแต่เราจะถามกลับ เขาไม่มีญาติพี่น้องเลยหรือ เขาไม่มีญาติไม่มีพี่น้องหรือ แล้วแบบประสาเรา ต้องถามท่านจริงๆ เลย ถามเลย ถามบ้า ๒ คนนี้ บอกว่า อยากให้อาตมาสึกหรือเปล่า

จริงๆ เขาไม่อยากให้อากก็ได้จริงๆ เขาอยู่เองก็ได้ คือเราคิดไปเองไง เรายึดของเราไปเองไง ตอนนี่คนดีไง คนดี พอเราคิดถึง เราก็จะเป็นคนดี

เราพูดบ่อย พวกที่มีชื่อเสียงเขาจะมาบวช พอมาบวชเสร็จแล้วนะ พอบวชสัก ๔ ปี ๕ ปี เขาบอก อู๊ย! ธรรมะนี่สุดยอดเลย ธรรมะสอนให้รู้จักรับผิดชอบ จะต้องสึกไปรับผิดชอบ เวลาธรรมะนี่สุดยอดเลย สอนให้รับผิดชอบนะ ฉะนั้น เราต้องสึกไปรับผิดชอบ นี่เวลาบวชมาไง

ฉะนั้น มันอยู่ตรงนี้ อยู่ที่ว่า ถามท่านตรงๆ เลย ถามท่านว่าอยากให้อาตมาออกมาดูแลไหม

แต่เขาก็เกรงใจ เขาก็พูด แต่เราเข้าใจได้นะ แต่เราเข้าใจได้ว่ามันจำเป็นไม่จำเป็น เพราะกรณีนี้เป็นกรณีสังคม แล้วมันเกิดอย่างนี้มาก ในวงการพระเรามี ครูบาอาจารย์ของเรา เวลาที่พระมาบวช พ่อแม่จะมาขอสึก แล้วครูบาอาจารย์บางองค์ท่านจะขอไว้ ท่านบอก “โยมก็ลูกหลายคนแล้ว ลูกทางโลกก็เยอะแยะแล้ว สละสักคนหนึ่งมาไว้ในศาสนา” นี่เวลาครูบาอาจารย์ท่านจะจรรโลงศาสนานะ

แต่สำหรับเรานะ เราปล่อยไปตามเวรตามกรรม กรรมของสัตว์ ถ้าใครดี เขาก็อยู่ของเขาได้ ถ้าใครเขาทนไม่ได้ เขาก็สึกของเขาไป เวลาสึกของเขาไปนะ ถ้าเราจะเป็นคนก็เป็นคนดี ถ้าเป็นพระก็เป็นพระที่ดี ถ้าเป็นพระที่ดี มันก็เป็นประโยชน์ใด ถ้าเป็นพระที่ดี กรณีนี้มันก็เป็นกรณีที่ต้องมีประสบการณ์หนึ่ง มีพรรษามากขึ้นจะรู้ว่าอะไรควรทำได้ อะไรควรทำไม่ได้

เมื่อก่อนเราบวชใหม่ๆ มันก็คิดอย่างนี้ มันทำอะไรไม่ถูก เขาถึงว่าต้องให้ได้นิสัย ให้ ๕ พรรษาขึ้น จะได้เข้าใจว่าอะไรถูกอะไรผิด อะไรควรไม่ควร เพราะมันไปเห็นนะ เห็นเยอะมาก

เห็นว่าพระบางองค์เขาเอาพ่อแม่มาเลี้ยงได้ พระบางองค์นะ แล้วบางองค์ที่เป็นพระที่ดี พ่อแม่เขาดี โอ้โฮ! มีคนชื่นชม ชื่นชมมาก แต่ถ้าบางทีคนเรา พระที่ไม่ดีไปทำความผิด ไปทำความเสียหาย คนอื่นเขาไม่ชื่นชมไง เขาเรียกว่าทำศรัทธาไทยให้ตกลงง ถ้าทำศรัทธาไทยให้ตกลงงนะ มันเป็นอาบัติ

ฉะนั้น เวลาเราเอาพ่อแม่มาเลี้ยง ถ้าเราบอกว่า “นี่พ่อแม่เรา” ถ้าเราบอกเสียหน่อยว่าพ่อแม่เราเนะ ทุกคนจะชื่นชม ถ้าเราไม่บอกเขา เขาว่า “เอ๊ะ! พระไปเก็บใครมาเลี้ยงนะ” มันมีความเข้าใจผิดได้นะ ในกรณีนี้มันแบบนี้ ถ้าเรามีประสบการณ์ เราพูดตรงๆ พูดตรงๆ มันก็จบไป

นี่พูดถึงว่า เราจะต้องสึกไหม

ถ้ามันเป็นปัญหาสังคมนะ ปัญหาสังคม ถ้าปัญหาสังคม แล้วเราจะคิดของเราอย่างไร ถ้าคิด คิดให้ได้ นี่พูดถึงพระ นี่พูดถึงแค่ความเป็นอยู่นะ ยังไม่ได้ภาวนาเลย เวลาภาวนาไป เวลาภาวนาไป เรื่องนี้มันจะไปกวนมาก แต่ถ้าเป็นนักภาวนานะ นั่งลงไป เรื่องนี้จะขึ้นทันทีเลย ละ เวลาขึ้นทันทีเลย แล้วมันจะกวนตลอด แล้วกวนตลอดแล้วทำอย่างไร

ฉะนั้น เวลาคนที่ปฏิบัติถึงว่าต้องจิตใจเข้มแข็ง จิตใจเข้มแข็ง สิ่งที่มีมันกระทบมันทดสอบใจเรา มันทดสอบทุกอย่าง เข้าขึ้นมาบิณฑบาตได้แต่ของดีๆ มาทั้งนั้นนะ แล้วเวลาบิณฑบาตไปนะ ไปเห็นพระที่อื่นนะ ทำไมเขามีแต่ของดีๆ เลย ของเรามีแต่ของไม่ดีทั้งนั้นเลย ทั้งๆ ที่ของเขามันไม่ดีกว่าเราหรอก เหมือนกัน แต่กิเลสมันคิดไปเอง บิณฑบาตด้วยกันนี่แหละ “อู๊ย! ข้างหน้าได้แต่ของดีๆ ทั้งนั้นเลยนะ ใจข้างหลังไม่ได้อะไรเลยนะ” นี่มันคิดไปเองไง ถ้ามันคิดไปเอง สิ่งี่เวลาคิดไปเอง เวลาคิดไปเอง เวลามภาวนาไม่ลง

แต่ถ้าเป็นพระที่ดี คุณสิ เวลาอยู่กับหลวงตา เวลาแจกอาหาร ท่านให้แจกจากหัวไปท้าย บางทีท่านบอกให้แจกจากท้ายไปหัว ท่านบอกว่าสามเณรน้อยมันทำงานมากกว่าพระอีก เพราะพระมันมีวินัยห้ามพราภของเขี้ยว ห้ามขุดดิน เณรมันพันเอาๆ เลย ต้องใช้เณร ฉะนั้น เวลาเณรมันอยู่ท้ายแถว เวลาแจกอาหาร หัวหน้าเอาแต่ของดีๆ เหลือแต่น้ำดื่มผักไปให้เณรอยู่ข้างหลัง แล้วเวลาใช้ก็ใช้แต่เณร ท่านถึงบอกว่าให้แจกตั้งแต่เณรขึ้นมา

ตั้งแต่บวชมาก็เห็นวัดป่าบ้านตาดนี่แหละ บางทีก็แจกหัวลงไปท้าย บางทีก็แจกท้ายขึ้นมาหัว ท่านจะสลับเปลี่ยนอย่างนี้เพื่อให้ความเป็นธรรมไง มันมีปากมีท้องเหมือนกัน ถ้าเรา

เจอครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมนะ ไปอยู่แล้วมันสบายใจ มันไม่ลำบากเพราะรัก ไม่ลำบากเพราะชัง ไม่ลำบากเพราะพวกเขาพวกเขา ไม่มี ไม่มี

เพียงแต่ว่าไม่มี แต่เวลาเราอยู่กับท่าน ไม่มีนะ แต่เวลาเราโดนด่า เราโดนด่าเข้าส่ายบ้ายเย็น โดนวันยังค่ำเลย ใช้นี้อย่างนี้ไม่มีได้อย่างไร

ไม่มี ไม่มี เข้าส่ายบ้ายเย็นนะท่านสอน คำว่าด่าๆ นั่นคือเทศน์ แล้วเทศน์ที่จริงจัง แล้วเพียงแต่คนที่มีปัญญาหรือเปล่า ถ้ามีปัญญาหรือเปล่า มันจะได้ประโยชน์หมด เวลาเทศน์มานะ เวลาผิตพลาด เดินล้ม เดินลื่น เดินไกล ท่านใส่เลย “ไม่มีสติ”

ไอ้เราก็อ้อโฮ! ล้มก็ต้องไอ้สิ ต้องอุ้มขึ้นมาสิ ทำไมกระทืบซ้ำ

ท่านใส่เลยๆ กรณีอย่างนี้มันไม่ใช่ลำบาก กรณีอย่างนี้เขาจะดูว่าคนคนนั้นมีวุฒิภาวะมีความสามารถที่จะรับข้อนี้ได้ไหม เห็นไหม คุณสิ เวลาท่านพูดถึงหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นนะ เวลาพระที่ภาวนานะ เวลาเจ็บไข้ได้ป่วย ท่านจะบอกเลย ไปเอาผ้าถุงมาใส่ ไม่เข้มแข็ง

ทีนี้เวลาท่านไปเทศน์มหาอะไรนะ ที่อีกมหาหนึ่ง จำชื่อไม่ได้ ท่านบอกว่าเวลาไปพูดเสียงดัง ร้องให้เลยนะ พอร้องให้ ท่านบอกว่าไม่ได้ ยานี้ใช้ไม่ได้ กลับไปคราวนี้ไอ้ใหญ่เลยนะ โอ้ย! เดียวก็หาย เดียวก็ดี หายเลย ยามันมีหลายชนิด

ฉะนั้น เวลาว่าเข้าส่ายบ้ายเย็นมันอยู่ที่ว่าคนรับได้หรือไม่ได้ ถ้าคนรับนะ เวลาเรามองมองว่าเป็นการด่า เป็นการตีเตือน แต่เวลาความจริง ท่านยื่นดาบให้เลย ยื่นเกร็ด ยื่นวิธีการ ยื่นให้เลยนะ แต่เพราะของเรา เวลาเราเผชิญอะไรก็แล้วแต่ เราไม่ทัน เราไม่ทัน

ท่านใช้คำนี้ ท่านบอกว่า “เราจะสู้เสือด้วยมือเปล่าหรือ” เสือ เวลาเราจะสู้กับเสือ เราต้องมีอาวุธไปสู้กับมัน ก็เสือนี่มันยิ่งกว่าพญาเสือโคร่ง แล้วมันตะปบหัวใจเราทุกวันๆ เลย แล้วเราไม่มีอะไรไปสู้มันเลย ไม่มีเลย

เวลาท่านด่ามันนะ เฮ้ย! นี่ป็นๆ สู้มันๆ ด่านะ เฮ้ย! นี่มีด มีดนะ สู้มัน ถ้าเรามุ่มมองอย่างนี้ เข้าส่ายบ้ายเย็นนั้นท่านให้อุบายตลอด ท่านไม่เคยด่า แต่ถ้าคนไม่ได้คิดอย่างนี้ ไอ้โฮ! เข้าส่ายบ้ายเย็น แล้วเรานี้โดนเข้าส่ายบ้ายเย็น แล้วโดนเป็นประจำ โดนจนเขารำลือ รำลือมาก

อยู่ด้วยกันนะ ของเรานี้รำลือมาก เข้าสายบายเย็น จนพระมันสงสัย “ไ้หงบ มึงทำอะไรผิดวะ มึงโดนทุกวันเลย” มันถามอย่างนี้จริง ๆ นะ “เฮ้ย! มึงทำอะไรผิดวะ โดนดำทุกวันเลย”

โทษนะ แล้งหน้าด้านด้วย ดำแล้วก็ไม่อาย ดำกลางศาลา คนทั้งศาลาเลย เฉย หน้าด้านอีกด้วย โดนดำแล้วยังหน้าด้านอีก พระเขางงกันนะ แต่เขาไม่รู้หรือกว่าในหัวใจ ในหัวใจเขามีอะไรกันอยู่ ในหัวใจ ท่านยื่นดาบยื่นปืนให้ โห! ยิ่งดำนะ ะหว่างท่านกับเรา ไ้โฮ! มันได้อาวุธ มันได้กระสุน มันได้ปืนไปต่อสู้อีกเลส เพราะดำเสร็จแล้วก็เข้าทางจงกรมทั้งวันเลย ออกจากทางจงกรมขึ้นมา โดนอีกแล้ว หันรีหันขวาง เข้าทางจงกรมใหม่ ออกจากทางจงกรมมา โดนอีกแล้ว เป็นอย่างนี้ ตอนอยู่กับท่านเป็นแบบนี้

นี่พูดถึงบอกว่า เวลาถ้าเรามองมุมไหนละ เข้มแข็งพอหรือเปล่านั้น เรามีมุมมองอย่างไร เรามีวุฒิภาวะแค่ไหน ถ้าเรามีวุฒิภาวะ ถ้าเราเข้มแข็ง เรียบอกเลย ไม่ต้องลึก ไม่ต้องลึก เราดูแลได้ แต่ถ้าวุฒิภาวะเราอ่อนแอ มันไม่ต้องไปลึกหรือก มันไปกว้านมาเอง นั่งก็คิดถึงแล้ว ป้า ๒ คนจะนอนหรือยัง จะกินหรือยัง ท่านจะคลานเข้าห้องน้ำหรือเปล่า...ไ้โฮ! ตาย ตายเลย

ฉะนั้นว่าลึกหรือไม่ลึกมันอยู่ที่กำลังของเรา อยู่ที่ความคิดของเรา ถ้าบอกว่า ถ้าเป็นคนก็คนดี คนดีคือคนรับผิดชอบ คนรับผิดชอบ คนมีสามัญสำนึกนี่เป็นคนดี ถ้ามาบวชเป็นพระก็เป็นพระที่ดี ถ้าเป็นพระที่ดี พระที่ดีมันต้องมีวุฒิภาวะไม่ให้กิเลสมันมาหลอกเอา

ความดีก็คือความดีนะ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทำดีคือได้ดี แต่ทำดีมันมีกาลเทศะ เวลาไม่บวช เวลาอยู่กับท่าน ดูแลหรือเปล่า เวลาอยู่บ้านก็เที่ยวทั้งวันเลย ไม่เคยเข้าบ้าน ปล่อยให้ป้า ๒ คนนี้อยู่บ้าน ตัวเองก็ไปอยู่กับเพื่อน ออกไปกินนู่นนะ อยู่ศูนย์การค้ำนู่น บอกลึกไปจะไปดูแล ป้า ๒ คน มันไม่เคยอยู่บ้านเลย ไปไหนก็ไม่รู้ เวลามาบวช คู้ย! คิดถึงป้า เวลามาบวช เวลาอยู่บ้านมันไม่เคยดูแลเลย

นี่พูดถึงว่าคนนะ เวลากิเลสมันพลิกแพลง ไม่ได้วั้นนะ แต่บอก “แหม! หลวงพ่อ ถ้ามหลวงพ่อ เขากำลังใจจากหลวงพ่อ หลวงพ่อประจําใหญ่เลย”

ปัญหาสังคม มีทุกคน เพราะเราเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม เราอยู่กับโลก เรามีความรู้สึกเหมือนกันทุก ๆ คน เห็นไหม จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง ใจที่มีกำลังใจ ใจที่มีวุฒิภาวะนะ มันสามารถฝ่าวิกฤติอย่างนี้ไปได้ ของเล็กน้อย

แต่ถ้ามันอ่อนแอนะ โอ้โฮ! มันเหยียบย่ำ แล้วชีวิตของเรานะ มันหน้าขึ้นนอกตรม มันหน้าขึ้นนอกตรม ถ้าหน้าขึ้นนอกตรมนะ แล้วเวลากิเลสมันเบียดเบียนหัวใจ มันทุกข์ยากมาก นี่พูดถึง เป็นปัญหาแต่ละบุคคลนะ

ฉะนั้น เราแนะนำอย่างนี้ แนะนำที่ว่า ถ้าเรายังไม่แน่ใจในสมณเพศของเรา สึกไปดูแล ท่านให้จบก่อน แล้วจะกลับมาบวชใหม่ก็ได้ กลับมาบวชใหม่ก็ได้ แต่ถ้าเราเข้มแข็ง เราเข้มแข็ง เราบวชมาแล้ว ๓ พรรษา ปฏิบัติมาแล้วจิตมันสงบบ้าง มีหลักมีเกณฑ์บ้าง มันใจว่าจะไม่สึก แต่มันใจหรือเปล่านั้น ถ้ามันใจว่าจะไม่สึกนะ ได้เลย

แต่นี้ข้างหน้ามันไม่แน่นอนนะ ยิ่งเวลามีโอกาสไปดูแลอุปัฏฐากท่าน ไม่ได้ทำ แล้วเวลา ท่านเสียไปแล้วค่อยไปสึก มันเสียโอกาส ถ้าพูดถึงเราไม่แน่ใจ สึกเลย แล้วไปดูแลท่านให้จบ เสีย ดูแล เพราะชีวิตนี้เราได้ขึ้นมา แล้วชีวิตของเรา เพราะอะไร เพราะเขาพูดเอง น่าสงสารนะ เกิดมาเป็นเด็กกำพร้า พ่อแม่ทิ้ง แล้วเขาเก็บมาเลี้ยง

เห็นไหม เรามีทั้งพ่อแม่จริงๆ และเรามีพ่อแม่บุญธรรม แล้วชีวิตนี้ได้มา เพราะถ้าพ่อแม่ ทิ้ง ไม่มีใครดูแลก็ตาย ถ้าตายไป ไปเกิดที่ไหนก็ไม่รู้ แต่ยังเป็นคนอยู่ แล้วได้เติบโตมาด้วย แล้วฟังเทศน์หลงตา แล้วถึงมาประพฤติปฏิบัติ บวชเจียบๆ เลยนะ บวชเจียบๆ แล้วเราทำของเรา ถ้าบวชเจียบๆ ถ้าเราทำของเราได้

เราจะบอกว่า บ้าเขาก็อธิกับเราถ้าเรามีชายผ้าเหลืองไปให้ท่านดูนะ ท่านเลี้ยงเรามาแล้วสิ่งที่ท่านทำประโยชน์มาค้ำจุนศาสนา ค้ำโพธิ์ ค้ำโพธิ์ ค้ำศาสนาไว้ด้วยภิกษุสงฆ์ ภิกษุสงฆ์ มาอยู่ในศาสนา ท่านเห็นท่านก็ชื่นใจ ท่านได้อาศัยชายผ้าเหลือง ได้อาศัยสิ่งนี้เป็นบุญกุศล ถ้าเขาเห็นนะ เห็นเราไปเยี่ยม เห็นพระห่มผ้าเหลืองมานะ เขาก็มีความสุขของเขา

ถาม พูดกันตรงๆ เลย เปิดใจคุยกัน จะให้สึกหรือให้อยู่ ถ้าอยู่ เราก็อยู่ไป พอเขาให้อยู่ แหม! นี้กว่าบอกสึก จะได้รับๆ สึก พอบอกให้อยู่ เสียใจเลย ไปถามว่าจะให้อยู่หรือจะให้สึก “ท่านอยู่ต่อไปก็ได้” โอ้โฮ! ใจนี้แบ้วเลย นี้กว่าจะได้สึกแล้ว ไม่ได้สึก

คุยกันให้จบ มันปัญหาสังคมนะ นี่พูดถึงว่าพระที่ดี พระดี คนดีก็เป็นพระที่ดี

ถาม : เรื่อง “ผู้สงสัยกับอาการ”

กราบนมัสการหลวงพ่อก่อนเกล้ากระผมมีข้อสงสัยอยากเรียนถามขอความเมตตาจากหลวงพ่อดีทางเพื่อแก้ไขข้อติดขัดดังนี้ครับ เมื่อเกล้ากระผมภาวนาพุทโธ แล้วฟังธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติเป็นเวลานาน มักจะเกิดอาการอย่างนี้ครับ

๑. เมื่อรู้ตัวว่าฝัน สติถอยจากฝันมาสู่สภาวะปกติ จะเกิดอาการยี้ๆ กั่นอยู่ แล้วมีเสียงพูดว่า “กลัวตาย” คำเดียว ทำให้เกิดความคิดของเกล้ากระผมหยุดนิ่ง เสียงภายนอกได้ยินชัด ภาพที่มองเห็นก็ชัด ทั้งเสียงและภาพดับลงพร้อมกันเป็นความมืด มีเพียงอาการและผู้สงสัย ๒ สิ่งนี้ อาการเริ่มหมუნ เกล้ากระผมจึงบริกรรมพุทโธ ยิงพุทโธ อาการยิ่งหมუნเร็วเข้า สุดท้ายคือคลายกลับมาสู่สภาวะปกติ

๒. หลายวันต่อมา อาการดังเดิม สภาวะเดิมเกิดขึ้นมาอีก แต่ไม่ได้ดึงกลับจากอาการฝัน เกล้ากระผมจึงจดจ่อเพ่งดูอาการนั้นโดยไม่บริกรรมพุทโธ อาการนั้นไม่หมუნ แต่กลับพุ่งทะยานขึ้น ยิ่งจ่อเข้า อาการยิ่งพุ่งทะยานเร็วขึ้น ผลสุดท้ายก็คลายออกมาเหมือนเดิม

ไม่รู้เกล้ากระผมทำมาถูกต้องหรือไม่ และจะแก้ไขอย่างไร จึงจะใคร่ขอความเมตตาจากหลวงพ่อดีทาง และเป็นทีพึ่งแก่ผู้ต้อยปัญญาด้วยครับ

ตอบ : ชี้อาทังนี้ พอดคำถามนะ “๑. เมื่อผมรู้ตัว”...แสดงว่านั่งหลับ

เราบอกเราภาวนาพุทโธๆ เราก็พุทโธจริงๆ นี่แหละ ถ้าพุทโธๆ ไปแล้ว ถ้าเป็นสัมมาทิฏฐิพุทโธๆ สัมมาทิฏฐิคือความเห็นที่ถูกต้อง สัมมาสมาธิ สมาธิที่ดีงาม พุทโธๆ พอพุทโธเข้าไปนะคนเรานะ ถ้าพุทโธเข้าไป พุทโธๆ พุทโธจนชนิดสมาธิ อุบจารสมาธิ อปัปนาสมาธิ มันจะเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป

พุทโธๆ เวลามันจะเป็นมิจฉา มันมีกำลังขึ้นมา เพราะพุทโธๆ จิตมันเกี่ยวกับพุทโธธรรมดาจิตมันจะคิดของมันไป ความคิด ความคิดเกิดจากจิต พุทโธก็เป็นความคิดอันหนึ่ง แต่เรามีสติปัญญา เราถึงบังคับให้จิตเราคิดพุทโธ เพราะพุทโธมันเป็นวิตก วิจาร์ เราระลึก ระลึกว่าพุทโธๆ เราระลึกขึ้นมา เพราะเราระลึก เรามีสติระลึกอยู่ จิตมันถึงคิดเป็นพุทโธ แต่ถ้าเราไม่ระลึก เราปล่อย มันก็คิดไปสัพเพเหระ คิดไปตามเรื่องของมัน

แต่เพราะเรามีสติปัญญาใช้ใหม่ เรามีสติปัญญา เราอยากภาวนา เราก็วิตก วิจารณ์ วิจารณ์ วิตกขึ้นมา วิตกคือระลึกความรู้สึกขึ้นมา วิจารณ์ พุทโธๆ วิตก วิจารณ์ ปิติ สุข เอกัคคตารมณั ถ้ามัน เป็นอารมณ์อย่างนี้มันเป็นอารมณ์ของสมาธิ แต่ถ้าเราพุทโธๆ โดยมีสติปัญญา เห็นใหม่ พุทโธๆ

ทีนี้คำถามที่ ๑. เมื่อรู้ตัวว่าฝัน

นี่แสดงว่ามันตกภวังค์ แสดงว่าถ้ารู้ตัวว่าฝัน ยังดีนะ ยังคิดว่ารู้ตัวว่าฝัน แสดงว่ามันตก ภวังค์ นี่มันส่งออกแล้ว พอตกภวังค์ไปแล้ว เราไม่สามารถควบคุมได้ เหมือนขับรถ เวลาขับรถ เราขับรถ เรามีปลายทางที่ไหน เราตั้งสติขึ้นมา เราก็พารถเราไปถึงปลายทางนั้น

ไ้ขณะนี้ขับรถไป เริ่มต้นก็สตาร์ทตรรถออกไปดี พอปล่อยแล้วนะ มันเหมือนรถที่ไร้คนขับ ภูเกิด มันปล่อยเลย อ้าว! มึงไปตามสบายของมึง มันขับรถไปถึงสี่แยก มันบอก เออ! มึงไปเลย หมุน เอลาเลย ตรงไหนก็ได้ ไปเลย

นี่ไง “เมื่อรู้ตัวว่าฝัน” แสดงว่าขับไปถึงสี่แยกแล้วปล่อยไหลเลย อ้าว! จะไปทางไหนก็ได้ จอดคาไฟแดงนั่นนะ แล้วอะไรจะเกิดขึ้น คันไหนจะชน พอชนก็อาการนี้เกิดไป พอมีอาการบีบ “เมื่อรู้ตัวว่าฝัน สติถอยจากฝันมาอยู่ที่สภาวะปกติ”

เพราะ “เมื่อรู้ตัวว่าฝัน” เพราะมันเห็นไปแล้วมันนี่กว่าฝัน ถ้านั่งอยู่แล้วมันไปเห็นนิมิต พอเห็นนิมิตขึ้นไปแล้ว เขาก็ยื้อกันแล้ว เขาบอกว่า พอรู้ตัวว่าฝันนะ พยายามกำหนดพุทโธให้ กลับมาสู่สภาวะปกติ พอรู้ตัวว่าฝัน ถอยเข้ามา พอถอยเข้ามา มันมีเสียงดังขึ้นด้วย มันก็ยังมี เสียงดังขึ้นมาว่า “กลัวตายๆ” คำว่า “กลัวตาย” นะ พอกลัวตายขึ้นมา เสียงมันชัดขึ้นมา มัน เห็นทั้งภาพทั้งเสียง ทั้งภาพทั้งเสียง สิ่งที่มีมันเห็นนะ สิ่งทีเห็น ถ้ามันขาดสติมันเป็นอย่างนี้

แต่ถ้าเราพุทโธๆ เราเกาะอยู่กับพุทโธเลยนะ เราเกาะอยู่กับพุทโธ ถ้ามันสงบก็คือสงบ เข้ามา พุทโธๆ มันไม่ส่งออกหรอก เพราะจิต ธรรมดาจิตนี้มันเหมือนวัตถุธาตุ มันคิดได้อย่าง เดียว มันคิดได้ที่เดียวใจ ถ้ามันคิดเรื่องอะไรอยู่ ถ้าโดยชัดเจนนะ

แต่เนื้เวลาเราพุทโธมันแลบ มันแลบ มันพุทโธไม่ชัดใจ เหมือนเราทำสิ่งใด มือทำงานได้ ชนิดเดียว แต่มันทำสิ่งนี้แล้วมันทำสองอย่างสามอย่างพร้อมกัน มันก็เลยแลบ มันเลยออก

ถ้าพุทโธชัดๆ มันไปไหนไม่ได้ ถ้าเราทำงานอยู่ชัดๆ มือทำงานอยู่ชัดๆ มือนี้ทำอย่างอื่นไม่ได้ พุทโธๆ แต่พุทโธๆ แล้วมันบางลงจางลง มันไปแล้วพุทโธจางลง ถ้ามันตกภวังค์นะ เพราะคำว่า “เมื่อรู้ตัว” แสดงว่าหลับแล้ว “เมื่อรู้ตัว” ก่อนรู้ตัวนั้นหายไปแล้ว “เมื่อรู้ตัว” แล้วเมื่อที่ยังไม่รู้ไปไหน ก็กรนอยู่ไ้

พอมันรู้ตัว รู้ตัวนะ เพียงแต่ว่า ถ้ามันเป็นสัมมา มันถูกต้องดีงามไปทั้งหมด มันจะละเอียดเข้ามา พุทโธๆ เข้ามา ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ เพราะพอละเอียดเข้ามา สุดท้ายแล้วพุทโธๆ จนพุทโธไม่ได้เลย ถ้าพุทโธไม่ได้

เพราะพุทโธนี้เป็นคำบริกรรม พุทโธนี่มันเป็นวิธีการ แต่เป้าหมายคือความสงบ เป้าหมายคือจิตมันสงบระงับ แต่ใช้นี่คือวิธีการเข้าไป มันเป็นสอง เห็นไหม แต่ถ้าเป็นสอง ถ้ามันถูกต้องดีงาม มันก็ต้องฝึกหัดไปอย่างนี้ จะบอกว่า มันก็เป็นธรรมดาที่มันจะผิดพลาดบ้าง

ฉะนั้นบอกว่า “เมื่อรู้ตัวว่าฝัน พยายามกำหนดสภาวะให้กลับมา”

เมื่อรู้ตัวว่าฝัน มันก็เป็นอย่างนี้ นี่พูดถึงว่าเวลาแก้ไข เวลาแก้ไขนะ เราก็ระลึกพุทโธของเราให้แน่ ระลึกพุทโธตลอดไป ถ้ามันจะรู้สิ่งใด เรากลับมาระลึกพุทโธ จบหมด พวกนี้จบหมด

แต่อาการที่เขาเป็นไป อาการที่เขาเป็นบอกว่า เวลาเขาระลึกพุทโธแล้วเขาดีกลับมา ดีกลับมาด้วยสติปัญญา ภาพนี้ดับหมดเลย แล้วมันมีอาการหมน มีอาการหมนนะ สิ่งที่ว่ากระฉมยิงพุทโธ อาการหมนก็ยิ่งเร็วขึ้น

นี่เวลาสมุทัยมันซ้อนเข้ามามันเป็นแบบนี้ เวลามันหมนใช่ไหม เวลามันหมน เพราะว่าเหมือนกับเวทนาเป็นเรา ทุกข์เป็นเรา สรรพสิ่งเป็นเรา นี่ก็อาการหมนเป็นเรา เรากับหมนก็เป็นอันเดียวกัน มันก็หมนใหญ่เลยไ้

แต่ถ้าตั้งสติ กลับมาพุทโธนะ หยุดหมด ถ้ากลับมาพุทโธ หมนไม่ได้ มันไม่หมน ไม่มีอาการอะไรทั้งสิ้น ถ้ามันกลับมาพุทโธนะ แต่ถ้าเวลามันยิ่งหมน เพราะว่าสติเราไม่พร้อม ถ้าสติไม่พร้อม มันยิ่งหมนยิ่งเร็วขึ้น เร็วขึ้นโดยปกติ แล้วถ้าตามไปนะ

เพราะกรณีนี้ ทุกคนเวลาฟังคนอื่นพูด เวลาครูบาอาจารย์พูดก็เป็นเรื่องหนึ่งนะ แต่ถ้าเราเจอเอง มันเป็นเรื่องของเรา ถ้าประสบการณ์ของเรา อาจารย์พูดอย่างนั้นก็เชื่อ แต่

ก็อยากลอง เวลาหมุน อ้าว! หมุนก็หมุนกันวะ ลองดูซิ หมุนไปที่ไหน หมุนไปสักพักหนึ่ง ไม่มีวันจบหรอก มันหมุนอยู่อย่างนั้นนะ ไม่มีวันจบ ที่นี้ไม่มีวันจบ มันอยู่ที่นิสัย นิสัยบางคนมันจะไปเห็นอะไรที่แปลกมหัศจรรย์ บางคนจะไปรู้อะไรแปลกๆ

แปลกๆ มันก็คืออาการ มันเหมือนเด็กเขียนการ์ตูนเลย มันจะวาดภาพอะไรก็ได้ จิตนี้มันจะวาดภาพอย่างไรก็ได้ มันจะรู้อะไรก็ได้ คำว่า “ก็ได้ๆ” มันอยู่ข้างนอกหมดนะ

ถ้าวิธีแก้ วิธีแก้ก็พุทโธซัดๆ พุทโธซัดๆ ดิ่งไว้ พุทโธซัดๆ แล้วภาวนาของเราไปนะ ให้จิตสงบ พอจิตสงบแล้วฝึกหัดใช้ปัญญา ให้เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง พิจารณาของเรา แยกแยะของเรา วิปัสสนา ใช้ภาวนามยปัญญา เวลาปัญญามันชำระล้างกิเลส กิเลสมันขาดไปแล้วนะ ถ้าเรามีวาสนาที่จะรู้จะเห็นอย่างนี้ เขาเรียกอภิญญา

หลวงปู่ตื้อ หลวงปู่ตื้อท่านสร้างอำนาจวาสนาของท่านมา ท่านทำจบแล้วท่านจะมีอภิญญาของท่าน เวลาอาจารย์สิงห์ทอง หลวงตาท่านบอกว่าอาจารย์สิงห์ทองนี่สุขขวิปัสสโก เวลาท่านทำของท่านเสร็จแล้วนะ ท่านทำของท่านเสร็จแล้วด้วยวิมุตติสุข สุขสงบระงับอย่างนั้น แต่ท่านไม่มีความรู้ความเห็นอย่างนั้น

นี่เหมือนกัน ถ้าเราบอกว่ามันหมุนตัวเลย มันมีความรู้อะไรแปลกๆ เลย

อันนั้นมันเป็นอำนาจวาสนานะ แล้วถ้าเราอยู่กับอำนาจวาสนา อยู่กับเรื่องกิเลสอย่างนี้ เราจะไม่บรรลุนิธรรม เพราะอะไร เพราะอภิญญา มันไม่ใช่มรรค ไม่ใช่กิจจญาณ สัจจญาณ กิจจะ สัจจะ มันเป็นอริยสัจ จิตมันต้องมาฝึกหัดใช้อริยสัจ ถ้าอริยสัจ มันชำระล้างกิเลสไปแล้ว อำนาจวาสนาบารมีของเรามันพร้อมไปกับที่จิตสะอาด ใ้ันมันอยู่กับเราคงที่เลย เหมือนกับหลวงปู่ตื้อ เหมือนกับครูบาอาจารย์ที่ท่านรู้อะไรแปลกๆ เลย ความรู้อย่างนี้มันรู้ด้วยจิตที่สะอาดบริสุทธิ์ รู้โดยที่ไม่มีกิเลสยุแหยไ้

แต่เรามีกิเลสอยู่ เราไม่รู้ อยู่ แล้วเราพยายามจะใช้ก่อน...เสื่อมหมด แล้วไม่ได้อะไรด้วย ถ้ามันยังไม่ได้เข้าอริยสัจ เหมือนกับคนเป็นไข้ คนเป็นไข้แล้วไม่ได้รักษาตัวเอง มีแต่พาไปเที่ยว พาไปเช็ดตัวล้างตัว เช็ดตัวให้มันเย็นๆ ลดไข้ แล้วลดไข้มันก็สบายๆ อ้าว! ลดไข้ไ้ ลดไข้ เอาผ้าเย็นเช็ด เออ! สบายตัวดีไหม สบาย สบาย แล้วทำอะไรต่อ ไข้มันไม่ได้รักษา แล้วมันก็เป็นอยู่

อย่างนั้นละ แล้วอภิญญานี้เสื่อม เสื่อมเพราะอะไร เพราะใช้มันสูงขึ้นๆ มันเข้าสมาธิไม่ได้ แต่ถ้ามันวางสิ่งนี้ไง

เวลาปฏิบัติ ใ้อ้ที่ว่ามันหมุนตัวๆ สิ่งที่มีนเกิดขึ้น อาการทั้งหมด อาการทั้งหมดนะ แล้วกลับมาพุทโธชัดๆ แล้วอย่างที่ว่า “เมื่อรู้ตัวว่าฝัน”...นั่นมันไปแล้ว มันไปแล้ว มันเพิ่งกลับมาไง แต่กลับมาก็รู้ตัวว่าอย่างนั้น พอรู้ตัวอย่างนั้นก็เข้าใจว่า เข้าใจว่าเราทำมาเสมอต้นเสมอปลายไง เพราะต้นเราทำอย่างนี้ ท่ามกลางเราทำอย่างนี้ แล้วนี่ขึ้นปลายมันอย่างนี้ แล้วเราจะต่อยอดอย่างไโร

แต่ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงนะ ขึ้นต้นเราภาวนาดี เราพุทโธๆ อยู่ ท่ามกลางนี้หลับไป มันวูบสะดุ้ง รู้สึกตัว ไปแล้ว ท่ามกลางมันพลาด แล้วมันปลายนมันหมุนตัวๆ ก็ยั้งงงเข้าไปใหญ่เลย

วางไว้ แล้วก็ทำแบบนี้ พุทโธแบบนี้ เริ่มต้นให้มันชัดเจน แล้วอย่าให้พลาดที่ตรงกลาง อย่าให้วูบไป อย่าให้หายไป พุทโธไว้ชัดๆ ชัดๆ แล้วถ้ามันไม่ได้ วาง ใช้ปัญญาอบรมสมาธิคือใช้ปัญญาแยกแยะเลย ทำไมเอ็งง่วงนอน ทำไมเอ็งทำแล้วทำไม่ได้ นี่ใช้ปัญญา พอปัญญามันแยกแยะ เหมือนกับเราทำความสะอาดพื้นที่ แล้วเราจะมาพุทโธใหม่ มันก็เริ่มชัดขึ้น มันไม่ใช่วูบหายไปไง ค่อยๆ ทำแบบนี้ ถ้าทำแบบนี้มันก็จะมาได้ ถ้ามาได้ มันก็ที่ว่าถ้าทำให้มันถูกต้อง

ที่เข้ามาผิดใหม่

วิธีการไม่ผิด แต่กิเลสมันมาซ้อนให้ผิด กิเลสมันมาพลิกแพลงให้ผิด วิธีการพุทโธๆ หรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิไม่ผิด แต่กิเลสที่มันสอดมานะ กิเลสที่มันเข้ามาแทรกนั้นมันทำให้ผิด ฉะนั้น เวลาทำเข้าไปแล้วเราก็ตังสติให้มากขึ้น ตังสติมากขึ้น รอบคอบมากขึ้น แล้วทำให้ดีขึ้น มันก็จะแก้ไขขึ้นมา นี้ข้อ ๑.

“๒. หลายวันต่อมา อาการสภาวะเดิมเกิดขึ้นอีก แต่ไม่ได้ดังกลับ เป็นอาการฝัน เกล้ากระดมจึงจจจ่อเฟ่งดูอาการนั้นโดยที่ไม่บริกรรมพุทโธ อาการนั้นไม่หมุน แต่กลับฟุ้งทะยานขึ้น ยิ่งจ่อเข้า อาการยิ่งฟุ้งแรง ทะยานขึ้นเร็ว ผลสุดท้ายก็คลายออกมา”

เห็นไหม “ผลสุดท้าย” อาการ อาการที่มันแสดงออกทั้งหมด ก็เหมือนอารมณ์เราถ้ามันถึงที่สุดแล้วมันก็จบไง เวลาโกรธ ถ้าเรานั่งเฉยๆ นะ เวลาเราโกรธแล้วเราบังคับตัวเองไว้ โกรธ

แคไหนก็ไมไปไหน นั้งอูนี้ ใหมันโกรทไปนะ โกรทถึงที่สุดแล้วมันก็จบ พอจบแล้ว เออ! ถ้ากูตามมึงไปนะ กูก็ทำผิดอีกแล้ว

โกรทแคไหนก็บังคับตัวเองนั้งอูนี้ ใหมันโกรทไป แต่ไมไป นั้งอูนี้ เคย เดียวมันต้องจบ เดียวนะ แต่บางทีมันไมเดียวนะสิ ๗ วันยังโกรทอูนี้ ไมจบ ยิ่งวันที่ ๘ ยังโกรทเลย เห็นไหม ถ้าบังคับไว้ ถ้าโกรทแล้วไมตามมันไป อูนี้เฉยๆ เดียวก็จบ

นี่ก็เหมือนกัน อาการฟุง อาการฟุง อาการที่มันฟุงไปอะไรไป เวลาไมมีกำลังส่งมันก็จบ แต่จบแล้วมันก็เป็นปรากฏการณ์ทางจิตที่เราู้เห็น แล้วถ้าคนไมมีครูบาอาจารย์นะ “ไอ้โฮ! เก่ง ไอ้โฮ! ู้ นะ มันหมุนมันตีวเลยนะ ไอ้โฮ! มันส่งออกเลยนะ”

มันเป็นเงา มันเป็นอาการของจิต แล้วมันมีวิชาเข้ามาเจือปน มันก็ไมสะอาดงั ทำด้วยเจือปน สมุทัยมันซ้อนเข้ามา แต่ที่เราทำกัน เราต้องการธรรมะ สัจธรรม ตบะธรรมแผดเผา กิเลส การแผดเผากิเลสต้องใหมันสะอาดบริสุทธิ์งั

เห็นไหม ดูการทำอาหารสิ แม้แต่ใช้เชื้อเพลิงแตกต่างกัน รสชาติของอาหารยังแตกต่างกันเลย เดียวนี้เขาบอกต้องใช้ไฟถ่าน อาหารมันจะได้อร่อย เมื่อก่อนใช้ไฟถ่านนี้ถ้าสมัย ต้องใช้แก๊ส ตอนนีต้องกลับไปใช้ไฟถ่านอีกแล้วนะ ถ้าไฟถ่าน ู้ฮู! อาหารจะกลมกล่อม แม้แต่มันใช้พลังงานแตกต่างกันมันยังให้ผลแตกต่างกันเลย

อ้าว! แล้วของเราละ ของเราถ้าทำให้ดี ฉะนั้น เวลามันฟุงๆ มันฟุง อาการทั้งนั้น เราจะบอกว่า ถ้า ๒ ลักษณะนี้ถ้าเข้าใจแล้ว เดียวมันก็มีอาการใหม่ เพราะกิเลสมันเป็นตัวเชื้อ แล้วมันสร้างภาพ มันพลิกแพลง มันหลอกหลวงเราทั้งนั้นนะ มันหลอกหลวงเราตลอดเวลา อาการงั แล้วเราพูดเฉพาะประสบการณ์ของเราชนิดอันเดียว แต่จิตนี้มันพลิกแพลงได้ มันมาได้หลายรูปแบบ มันจะเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไรก็ได้ แต่กัเชื้ออันเก่าันั้นแหละ เชื้อคืออวิชชานั้นนะ ฉะนั้น ทำความสงบของใจเข้ามา

เวลาหาครูบาอาจารย์เรา มันไมมีรสชาติงั มันไมเป็นอภิญญาไปู้เห็นอะไรแปลกๆ ชอบ แต่ไปหาครูบาอาจารย์เรา ทำความสงบของใจเข้ามา ต้องทำความสงบของใจเข้ามา

อาหารที่เขาทำประกอบอาหาร เขาต้องการน้ำสะอาด น้ำสะอาดใช้หุงข้าวก็ได้ ใช้ทำอาหารก็ได้ ใช้ทำสรรพสิ่งได้ทั้งหมดเลย น้ำสะอาด สัมมาสมาธิ จิตที่ใสสะอาด เราต้องการตรงนี้ ต้องการตรงนี้ ถ้าต้องการตรงนี้แล้วเราทำได้ประโยชน์หมด

ฉะนั้น พุทโธ ทำให้จิตสงบเข้ามา น้ำสะอาด เอาน้ำสะอาด แล้วมันจะใช้ประโยชน์ได้ทุกๆ อย่าง เพียงแต่จะใช้เป็นหรือใช้ไม่เป็น ถ้าใช้เป็น ครูบาอาจารย์ ถ้ามันมีอำนาจวาสนา จิตสงบแล้ว น้ำที่ใช้ประโยชน์แล้วมันจะมีกิจกรรมให้ทำต่อเนื่อง แต่ถ้าวาสนาของเรา น้ำสงบแล้วมันอยู่ในบึงอยู่ในสระ มันก็อยู่ในบึงในสระนั้นนะ เราต้องรำพึง รำพึงตักน้ำนั้นขึ้นมา รำพึงไปที่กาย รำพึงไปที่เวทนา รำพึงไปที่จิต รำพึงไปที่ธรรม รำพึง

วาสนาคนไม่เหมือนกัน บางคนนะ พอมีน้ำ มันอยู่ในที่สูงนะ มันจะไหลลงมาเลย เป็นสปริงเวย์นะ จะมีกำลัง จะมีทอดทุกอย่าง จะเป็นประโยชน์หมดเลย นี่คนที่มีความวาสนา คนที่มีความวาสนา พอจิตสงบแล้วมันจะเกิดการกระทำต่อเนื่อง เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นไปต่อเนื่องเลย แต่จิตของคนที่ไม่มีความวาสนา เราต้องชวนชวาย

จิตของคนไม่เท่ากัน อำนาจวาสนาของคนไม่เท่ากัน เพียงแต่เราปฏิบัติแล้วเรามีวุฒิภาวะ เรามีคุณอย่างไร เราต้องปรึกษาอาจารย์ ปรึกษาอาจารย์ที่ท่านเคยผ่านประสบการณ์มา ปรึกษาท่าน ท่านมอบให้ ท่านเคยผ่านมา ท่านรู้ จิตของคนไม่เหมือนกัน กำลังของคนไม่เหมือนกัน คนคนเดียวทำแต่ละคราวก็ไม่เหมือนกัน คราวนี้ทำความสงบได้ง่าย คราวหน้าทำความสงบได้ยาก ทำความสงบแล้ววิปัสสนาได้หรือไม่ได้ มันไม่เหมือนกัน

อาหารเวลาทำไปแล้ว คุณแม่ครัวต่างๆ สี ในร้านอาหารเขาเปลี่ยนแปลงเมนูทุกเดือนนะ ไม่อย่างนั้นไม่มีใครมากินหรอก มันเปลี่ยนแปลงตลอด เดือนหน้าเปลี่ยนเมนูใหม่แล้วนะ สดๆ ร้อนๆ เรียกแขก นี่ไง แม่ครัวทำอาหาร เขายังต้องเปลี่ยนเมนูของเขาเลย แล้วเราปฏิบัติอยู่ มันยังมีครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ทำอย่างนั้น

นี่พูดถึงเราค่อยๆ ทำนะ ถ้ามันพุ่งออกๆ พุทโธไว้ ถ้าจิตสงบแล้วมันจะเป็นประโยชน์กับเรา ใ้เรื่องนี้ของเขา เรื่องของเขาเป็นเรื่องของกิเลสใจ เราทำของเรานะ นี่จบ

ถาม : เรื่อง “กราบขอบพระคุณ”

ตอบ : กราบขอพระคุณคือว่าเขาเขียนปัญหาถามไถ่ แล้วเขาบอกว่าเขาไปฟัง
เทศน์บนศาลาแล้ว แล้วจบแล้ว ฉะนั้น เขาเขียนมา เราก็พูดให้รู้ว่ได้รับแล้ว เอวัง